

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๔๔
วันศุกร์ ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิสิทธิ์ เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายอัคร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
๒. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจันทพันธ์ ทั่งสุขบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้ออรอด

๒. นางสาวจิตติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอภิวัฒน์ คงชาติตรี

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐๑ วันจันทร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงครั้งที่ ๓๔๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๕๕ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาทบทวนบทบัญญัติในร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา และสอบถามว่า เหตุใดคณะกรรมการจึงเสนอให้ตัดร่างมาตราดังกล่าวออกทั้งมาตรา

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น ได้กำหนดหลักการในเรื่องการให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นตามประเด็นที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญกำหนดแทนการมาเบิกความโดยพยานไม่ต้องมาศาล เว้นแต่กรณีที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้พยานนั้นมาเบิกความด้วยวาจาประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ก็ให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นมาเบิกความด้วยวาจาต่อหน้าคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอให้นำหลักการในร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ไปบัญญัติร่วมกับร่างมาตรา ๕๔/๑

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติแก้ไขเพิ่มเติมและปรับเลขมาตราเป็นร่างมาตรา ๕๔/๑ ได้กำหนดหลักการในเรื่องการให้พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ต้องมาเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันหรือความเห็นโดยให้ส่งต้นฉบับบันทึกถ้อยคำหรือข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๗ และร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถบัญญัติรวมกันได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๗ และร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญนำเสนอบทบัญญัติที่เป็นขั้นตอน กระบวนการพิจารณาคดีที่เป็นรายละเอียด จนอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ดุลพินิจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า การสืบพยานผู้เชี่ยวชาญตามร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอให้ตัดออกทั้งมาตรานั้น ในทางปฏิบัติพยานผู้เชี่ยวชาญสามารถส่งบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ต้องมาเบิกความด้วยวาจาประกอบความเห็นก็ได้ เว้นแต่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีความประสงค์ที่จะซักค้านพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งให้พยานผู้เชี่ยวชาญมาเบิกความด้วยวาจาประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นที่เสนอไว้ต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ บันทึกไว้ด้วยว่า ในการรับฟังพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญตามร่างมาตรา ๕๔/๑ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะรับฟัง

พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญหรือไม่เพียงพอ ให้เป็นไปตามหลักการในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคดีที่กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องรับฟังพยานทุกประเภทเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง ทั้งนี้ เป็นดุลพินิจของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญว่าพยานหลักฐานใดที่รับฟังแล้ว เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาวินิจฉัยคดีก็ให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญรับฟังพยานหลักฐานนั้น แต่ถ้าพยานหลักฐานใดไม่เกิดประโยชน์ต่อการพิจารณาวินิจฉัยคดี คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นก็ได้ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๕๔/๑ ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีมติแก้ไขเพิ่มเติมในการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓๔๓ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗๕๔/๑ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร หรือในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่อ้างพยานนั้นร้องขอ และศาลอนุญาต ศาลอาจที่ศาลอนุญาตให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ ต้องขอรับฟัง เสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งหนังสือต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดหรือที่ศาลอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอกำหนดและศาลอนุญาต โดยให้ส่งต้นฉบับขงบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งหนังสือขอรับฟัง และสำเนาแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นทราบก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่น้อยกว่าสิบวันพยานดังกล่าวต้องมาหรือไม่ต้องมาศาลก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประธานศาลกำหนด

คู่กรณีที่ดีิดใส่คดีตัวพยานที่ ต้องขอรับฟัง หรือ ส่งหนังสือขอรับฟัง ให้ทำตัวพยานเป็นหนังสือยื่นต่อศาลก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่น้อยกว่าสิบวัน มิฉะนั้น ให้ถือว่าไม่ได้ใส่คดีตัวพยาน

ในวันสืบพยาน ให้พยานรับทราบบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งสำเนา และต่อขอรับฟังพยานเพิ่มเติมขอศาลและคู่กรณีฝ่ายอื่นตามประเด็นที่เสนอต่อศาลตามสมควรในวรรคสอง และศาลอนุญาต หากพยานไม่มาศาล หรือมาศาลแต่ไม่ขอรับฟังพยาน ให้ศาลปฏิบัติหน้าที่สืบพยานที่ ต้องขอรับฟัง หรือ ส่งสำเนา ของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น เป็นพยานหลักฐานในคดี เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะรับฟังบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งสำเนา ของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น ประตอบพยานหลักฐานอื่นก็ได้

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญใดยื่นบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งสำเนา ต่อศาลหรือยื่นบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งสำเนา นั้น มิได้ และเมื่อพยานรับทราบบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งสำเนา แล้ว ให้ถือว่าบันทึกข้อเท็จจริงหรือความเห็น ส่งสำเนา นั้นเป็นสำนวนหนึ่งของตัวพยานของพยาน”

ส่วนร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา เห็นชอบตามที่คณะอนุกรรมการเสนอ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๔/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔/๑ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร หรือในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่อ้างพยานนั้นร้องขอ และศาลอนุญาต ศาลอาจทำหนดอนุญาตให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ดีของฝ่ายที่ขอเสนอขึ้นทักถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นส่วนตัวต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดหรือที่ศาลอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอทำหนดและศาลอนุญาต โดยให้ส่งต้นฉบับขึ้นที่ที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวต่อศาล และส่งแนวแต่คู่กรณีฝ่ายอื่นทราบขอขึ้นชั้นหนังสือขอพบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่าสิบวันก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญผู้เกี่ยวข้องขอพบพยานดังกล่าวต้องมาหรือไม่ต้องมาศาลก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประธานศาลกำหนด

คู่กรณีที่ดีที่ได้ออกคำขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวต่อศาลในประเด็นใด ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อศาลก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญผู้เกี่ยวข้องขอพบพยานนั้น มิฉะนั้น ให้ถือว่าไม่ได้คัดค้าน

ในวันสืบพยาน ให้พยานรับทราบชั้นที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัว แล้วต่อขอข้อเท็จจริงเพิ่มเติมของศาลและคู่กรณีฝ่ายอื่นต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวในวรรคสองและศาลอนุญาต หากพยานไม่มาศาล หรือมาศาลแต่ไม่ขอพบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ส่งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น เป็นพยานหลักฐานในคดี เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์แห่งการยุติธรรม ศาลจะรับฟังชั้นที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น ประมวลพยานหลักฐานอื่นก็ได้

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญใดขึ้นชั้นที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวต่อศาลแล้วขอถอนชั้นที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวนั้น มิได้ และเมื่อพยานรับทราบชั้นที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวแล้ว ให้ถือว่าชั้นที่ต่อขอตั้งขึ้นชั้นข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริงเห็นส่วนตัวนั้นเป็นสงวนหนึ่งของคำเบิกพยานของพยาน”

๒. เห็นชอบร่างมาตรา ๖๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสนอ

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ ระหว่างการไต่สวนของศาล ให้ศาลบันทึกการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวนและจัดให้คู่กรณีและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

การบันทึกคำเบิกความของพยาน ให้บันทึกการพิจารณาโดยใช้เครื่องบันทึกภาพและเสียง หรือวิธีการอื่นตามข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น แกลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด คู่กรณีมีสิทธิแกลงการณปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแกลงการณปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๖ เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น คู่กรณีมีสิทธิแกลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด คู่กรณีมีสิทธิแกลงทบทวนปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด

การแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีของคู่กรณีต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้กระทำด้วยวาจา

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแกลงการณปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า การจัดทำแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีเป็นหนังสือกับการจัดทำแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา ก่อให้ประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีแตกต่างกันอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดทำแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีโดยทำเป็นหนังสือนั้น ขึ้นอยู่กับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละคนว่าจะอ่านแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีนั้นหรือไม่ ซึ่งแตกต่างกับการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา ผู้แกลงการณจะต้องให้การต่อหน้าคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะต้องรับฟังคำแกลงการณนั้นจนกว่าจะจบการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดี

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า การจัดทำคำแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีเป็นหนังสือ ความมุ่งหมายเพื่อให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในคดี แต่ถ้าเป็นการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องรับฟังคำแกลงการณ แล้วกรณีใดที่จะเป็นการอำนวยความสะดวกได้มากกว่ากัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะไม่สั่งให้แกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา เว้นแต่คู่กรณีความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ อย่างไรก็ตาม แม้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งให้มีการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจาก็ตาม แต่คู่ความจะมีคำแกลงการณเป็นหนังสือเสนอต่อศาลด้วยเพื่อประกอบการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่เป็นการพิจารณาคดีเกี่ยวกับสิทธิของประชาชน ควรกำหนดให้มีการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา

ประธานกรรมการกล่าวว่า แกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจาต้องใช้เวลาในการแกลงการณซึ่งคดีบางประเภทไม่จำเป็นต้องแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจาก็ได้

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ สอบถามว่า ความว่า “แกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา” หมายความว่ารวมถึงการใช้สื่อประกอบการแกลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจาได้ด้วยหรือไม่ เช่น เอกสารประกอบการนำเสนอ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “แถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา” หมายความว่ารวมถึงการใช้สื่อประกอบการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีด้วยวาจา แต่คู่ความจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก่อน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดออกทั้งมาตรานั้น เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำหลักการไปบัญญัติเพื่อรองรับไว้ในร่างมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แล้ว และสอบถามว่า ร่างมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้อย่างไร

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าการนำสืบพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๖ เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น คู่กรณีมีสิทธิแถลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด คู่กรณีมีสิทธิในแถลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด

การแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีของคู่กรณีต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้กระทำด้วยวาจา

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแถลงการณ์ปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

๒. เห็นชอบตัดร่างมาตรา ๗๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามที่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสนอ

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ ในการพิจารณาคดี ศาลจะนั่งพิจารณาในหรือนอกที่ทำการศาลก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญว่าร่างมาตรานี้มีบทบัญญัติที่ซ้ำซ้อนกับร่างมาตรา ๒๗ หมายความว่าอย่างไร

นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “การพิจารณาคดีจะต้องกระทำในวันที่ศาลเปิดทำการและตามเวลาทำงานที่ศาลได้กำหนดไว้ในระเบียบ แต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นการจำเป็น ศาลจะมีคำสั่งกำหนดการพิจารณาคดี ณ สถานที่อื่น หรือในวัน หรือเวลาใด ๆ ก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า การนั่งพิจารณาคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติในร่างมาตรา ๒๗ ไม่ได้กำหนดว่าคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องนั่งพิจารณาคดีที่ใด ร่างมาตรา ๒๗ ระบุแต่เพียงว่าการนั่งพิจารณาคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้กระทำในเวลาที่กำหนดเท่านั้น ดังนั้นเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๗ เป็นดังนี้ “การพิจารณาคดีจะต้องกระทำ ณ ที่ทำการศาล ในวันที่ศาลเปิดทำการและตามเวลาทำงานที่ศาลได้กำหนดไว้ในระเบียบ แต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นการจำเป็น ศาลจะมีคำสั่งกำหนดการพิจารณาคดี ณ สถานที่อื่น หรือในวัน หรือเวลาใด ๆ ก็ได้”

ส่วนร่างมาตรา ๗๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติร่างมาตรา ๗๓ ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่า **พยานหลักฐานใด ๆ ที่ได้มา หรือมีอยู่ หรือที่คู่กรณีนำมามีขึ้นนั้น เกี่ยวพันประเด็นและเงื่อนไขเพียงพอให้ฟังเป็นยุติได้หรือไม่** อยู่แล้ว จึงเห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการ

ส่วนร่างมาตรา ๗๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา เนื่องจากเห็นว่ากรณีมีหลักฐานเพียงพอ ตุลาการประจำคดีสามารถสรุปข้อเท็จจริงในการพิจารณาวินิจฉัยตามร่างมาตรา ๕๑ ได้เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการ

ส่วนร่างมาตรา ๗๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา เนื่องจากนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๑ แล้วนั้น ร่างมาตรา ๕๑ เป็นบทบัญญัติในเรื่องใด

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญนำหลักการมาจากข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ จึงเสนอตัดร่างมาตรา ๗๖ และร่างมาตรา ๗๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๖ คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้นำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๕ วรรคสาม ส่วนร่างมาตรา ๗๗ คณะอนุกรรมการนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๕ วรรคสอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น ยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากความแตกต่างของการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็วกับการสั่งเลื่อนการพิจารณาที่บัญญัติในร่างมาตรา ๗๗ ยังไม่สัมพันธ์กันกล่าวคือ การพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็วคือการทำให้คดีเสร็จโดยเร็ว ส่วนกรณีที่จะเลื่อนการพิจารณาคดีไปจะต้องเป็นการกำหนดนัดพิจารณาคดีต่อเนื่องกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงจะเลื่อนการพิจารณาคดีได้ อย่างไรก็ตาม มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบ ความว่า “ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” ในร่างมาตรา ๒๕ ว่าเป็นบทบัญญัติที่เขียนเกินหรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๕๗ ออกทั้งมาตรา
๒. แก้ไขความในร่างมาตรา ๒๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗ การพิจารณาคดีจะต้องกระทำ ณ ที่ทำการศาล ในวันที่ศาลเปิดทำการและตามเวลาทำงานที่ศาลได้กำหนดไว้ในระเบียบ แต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นการจำเป็น ศาลจะมีคำสั่งกำหนดการพิจารณาคดี ณ สถานที่อื่น หรือในวัน หรือเวลาใด ๆ ก็ได้”

๓. เห็นชอบตัดร่างมาตรา ๗๓ ร่างมาตรา ๗๔ ร่างมาตรา ๗๕ ร่างมาตรา ๗๖ และร่างมาตรา ๗๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามที่อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสนอ

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวกับคำเบิกความของตน หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควรก็ดี มีสิทธิขอตรวจดู ขอคัดสำเนา และขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้โดยจะเรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวกับคำเบิกความของตน หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควรก็ดี มีสิทธิขอตรวจดู ขอคัดสำเนา และขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้โดยจะเรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวกับคำเบิกความของตน หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสีย โดยชอบหรือมิเหตุผลอันสมควรก็ดี มีสิทธิขอตรวจดู ขอดัดสำเนา และขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้ โดยขอเรียกค่าธรรมเนียมนั้นในกรณีที่ทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้”

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ บรรดากระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการพิจารณาและวินิจฉัยซึ่งศาลเป็นผู้ทำนั้น ให้ทำเป็นภาษาไทย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรานี้มีความมุ่งหมายใด

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้ คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา ๔๖ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่บัญญัติว่า “บรรดากระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแพ่งทั้งหลายซึ่งศาลเป็นผู้ทำนั้น ให้ทำเป็นภาษาไทย”

ประธานกรรมการเสนอให้ตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๕๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ ให้ศาลเป็นผู้บันทึกรายงานการพิจารณาคดี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้นำหลักการมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่ง ประกาศ หรือหนังสืออื่นใดของศาล”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในทางปฏิบัติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่ง ประกาศ หรือหนังสืออื่นใดของศาลรัฐธรรมนูญใช่หรือไม่ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญออกหมายเรียก พยานเอกสาร หรือหมายเรียกพยานบุคคล คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกหมายเรียกได้อยู่แล้ว เหตุใดร่างมาตรานี้จึงกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่ง

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติการลงลายมือ

ชื่อในหมายเรียกพยานบุคคล หรือหมายเรียกพยานเอกสาร คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะมอบหมายให้ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงนามได้ เพื่อที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งคณะจะได้ ไม่ต้องลงลายมือชื่อ ร่างมาตราชี้จึงกำหนดให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับ มอบหมายเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่งนั้นแทนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งคณะ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นศาลยุติธรรม หรือศาลปกครอง ผู้พิพากษา หรือตุลาการมีอำนาจออกหมายเรียกพยานบุคคลหรือพยานเอกสารได้อยู่แล้ว ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติม ความในร่างมาตราชี้ เป็นดังนี้ **“เมื่อศาลจะออกคำสั่ง ประกาศ หรือหนังสืออื่นใดอันเกี่ยวกับคดีให้ ประชาชน ศาสตราจารย์หรือนักวิชาการหรือตุลาการผู้ที่ไม่ได้รับขอขทวงขคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่ง ประกาศ หรือ หนังสืออื่นใดของศาลนาม”**

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า การลงลายมือชื่อในคำสั่ง ประกาศ หรือหนังสืออื่นใด ของศาลรัฐธรรมนูญที่กำหนดในร่างมาตราชี้แบ่งออกเป็นสองกรณีคือ กรณีที่หนึ่งคำสั่ง หรือประกาศ เกี่ยวกับการพิจารณาคดี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งเป็นผู้ลงนามได้ และกรณีที่สองคำสั่ง หรือประกาศ ที่ออกโดยศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงลายมือชื่อ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การออกคำสั่ง หรือประกาศทั่วไป หรือระเบียบต่างๆ ให้เป็นไปตาม ข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงลายมือชื่อ แต่ทั้งนี้ต้อง เป็นไปตามมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแตกต่างกับคำสั่ง หรือประกาศตามร่างมาตราชี้เป็น คำสั่งของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาคดี เช่น การเรียกพยานบุคคล หรือพยานเอกสาร เป็นต้น จึงกำหนดให้ **“ตุลาการ”** ซึ่งหมายความรวมถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญด้วยเป็นผู้ลงลายมือชื่อ ในคำสั่ง หรือประกาศ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๑ เมื่อศาลจะออกคำสั่ง ประกาศ หรือหนังสืออื่นใดอันเกี่ยวกับคดีให้ ประชาชน ศาสตราจารย์หรือนักวิชาการหรือตุลาการผู้ที่ไม่ได้รับขอขทวงขคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่ง ประกาศ หรือ หนังสืออื่นใดของศาลนาม”

มาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงหรือยากแก่การแก้ไขเยียวยา ในภายหลัง หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะในระหว่างการพิจารณาคดี เมื่อศาลเห็นสมควร หรือคู่กรณีได้ยื่นคำขอ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย และออกคำสั่งไปยังหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า อำนาจของศาลปกครองในการสั่งคุ้มครองชั่วคราว ก่อนการวินิจฉัยที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติเหมือนหรือแตกต่างกับร่างมาตราชี้

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง

ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลปกครองเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี ไม่ว่าจะมีความร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๘๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างมาตรา ๖๒ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. เห็นชอบตัดร่างมาตรา ๘๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามที่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสนอ

ส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑)

“ส่วนที่ ๓

วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑)”

ประเด็นการพิจารณา

ประเด็นการพิจารณาของส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑) อยู่ในประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๖๓

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑) ตามความเห็นของที่ประชุม

มาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้มีสิทธิยื่นต่อศาลเพื่อให้ความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพราะเหตุใด และเหตุใดจึงกำหนดบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑) ไว้ในลักษณะเช่นนี้

ที่ประชุมแสดงความเห็นและสอบถาม ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญของประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้เป็นเรื่องของสิทธิในการยื่น แต่เป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่น

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้ นำมาจากมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในชั้นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มีข้อสังเกตว่าการยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามร่างมาตรานี้เป็นการยื่นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย หรือยื่นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญให้ความเห็น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๗ (๑) กำหนดเรื่องการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายไว้รวมกันทั้งที่ทั้งสองกรณีมีกระบวนการที่แตกต่างกัน

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๗ (๑) นำมาจากมาตรา ๒๑๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีตามมาตรา ๒๐๑ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ก็มีการกำหนดเรื่องการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายไว้รวมกัน การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายผู้มีสิทธิยื่น คือ ประชาชนที่เป็นคู่ความในคดีของศาลยุติธรรม ศาลทหาร หรือศาลปกครอง เท่านั้น การที่ร่างมาตรา ๗(๑) กำหนดให้ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือผู้ตรวจการแผ่นดินมีสิทธิยื่นจึงไม่ถูกต้อง ส่วนกรณีการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายก็จะจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญ

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญยกร่างบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑) ตามโครงสร้างอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ ซึ่งในรัฐธรรมนูญจะมีการกำหนดรายละเอียดของกระบวนการและผู้มีสิทธิยื่นไว้ในหลายมาตรา คณะอนุกรรมการจึงได้นำมากำหนดไว้รวมกันในส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑) โดยในส่วนของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐสภาเป็นผู้ยื่น ส่วนร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ยื่น ในส่วนของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติที่มีผลใช้บังคับแล้วกำหนดให้ศาลเป็นผู้ยื่น

ประธานกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้รัฐสภามีสิทธิยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นำมาจากมาตราใดของรัฐธรรมนูญ

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การกำหนดให้รัฐสภายื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นำมาจากมาตรา ๑๓๒ (๒) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปยัง ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง ไม่มีข้อทักท้วงภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาประเด็นนี้และมีข้อสังเกตว่า กรณีตามมาตรา ๑๓๒ (๒) เป็นกรณีการยื่นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายตามมาตรา ๒๑๐ (๑) หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๑๓๒ (๒) และ (๓) กำหนดให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเฉพาะร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่เท่านั้น ไม่ได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยแต่ประการใด ในส่วนของการเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิร่วมกันเข้าชื่อเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ตามมาตรา ๑๓๒ ประกอบกับมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกรณีเดียวเท่านั้นที่สมาชิกรัฐสภาจะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายได้ ส่วนศาลจะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้จะต้องเป็นกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายต้องด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๑๒ ของรัฐธรรมนูญเท่านั้น หากไม่เข้ากรณีตามมาตรา ๒๑๒ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหารไม่อาจเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๑ เป็นเรื่องของการยื่นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และเป็นการกำหนดรายละเอียดในส่วนของผู้มีสิทธิยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยซึ่งสอดคล้องกับความในมาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีตามมาตรา ๒๑๒ ของรัฐธรรมนูญไม่ได้เป็นเรื่องสิทธิของศาล ในการยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย แต่เป็นเรื่องที่กำหนดให้ศาลส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๒๑๒ ของรัฐธรรมนูญ จะกำหนดให้ศาลส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญในสองกรณี คือ กรณีที่ศาลเห็นเอง และกรณีที่มีคู่ความโต้แย้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การที่ศาลจะเห็นเองหรือคู่ความจะโต้แย้งได้นั้นก็ต้องเริ่มจากการที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีก่อน และโดยปกติศาลจะไม่ใช่ดุลพินิจเพื่อเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเอง ในส่วนของการยกร่างบทบัญญัติในส่วนของ การพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ ในแต่ละกรณี คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดของขั้นตอน กระบวนการ และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญอีก โดยกำหนดไว้ว่าเป็นตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

แต่จะต้องกำหนดเรื่องของการยื่นคำร้องหรือหนังสือในแต่ละกรณีไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งกรณีที่ประชาชนจะยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเรื่องการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าการพิจารณาเรื่องการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของศาลอื่น หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดการทับซ้อนระหว่างอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและศาลอื่น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติคงไม่มีหน่วยงานใดฟ้องว่ารัฐไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉะนั้น จึงมีแต่ประชาชนเท่านั้นที่จะฟ้องรัฐให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าจะกำหนดให้ประชาชนฟ้องต่อหน่วยงานใด และต้องดำเนินการอย่างไร

- มีกรรมการสอบถามว่า ในทางปฏิบัติภาคประชาชนจะอาศัยกลไกหรือมาตรการใดในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๕๐ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และความในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้านหรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลไกและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของภาคประชาชนจะเป็นไปได้ในสองลักษณะ คือ ๑. เป็นไปตามกฎหมายที่รัฐจะต้องตราขึ้นตามความในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ หรือ ๒. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดกลไกและมาตรการต่าง ๆ รองรับไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- มีกรรมการสอบถามว่า นอกจากกลไกของระบบรัฐสภาแล้ว จะมีกลไกหรือมาตรการใดซึ่งจะนำมาใช้ในการป้องกันปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในชั้นการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิฟ้องร้องโต้แย้งการพิจารณา ร่างกฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ จะทำให้เกิดความวุ่นวายแก่ระบบงบประมาณของประเทศ และทำให้เกิดความไม่แน่นอนของการมีผลใช้บังคับของกฎหมาย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๖๓ และบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑) จนถึงส่วนที่ ๑๕ วิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ (๑๓) ตามความเห็นของที่ประชุม

จากนั้น นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ชี้แจงว่า ที่ผ่านมามีคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการพิจารณา

แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาในหลายประเด็น ซึ่งในบางประเด็นที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และความมุ่งหมายในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในการพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ในสัปดาห์หน้า ตนจะเสนอให้มีการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และความมุ่งหมายในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
 วิทยากรชำนาญการ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมการธิการ ๒
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์